

A HARMINC ÉVE HALOTT NIETZSCHE

Mélységes felelősségérzet és ragyogó felelőtlenség volt Nietzsche, aki „a nagy dolgokkal való közlekedésnek sohase ismerte más formáját, csak a játékot” – egy német Heine, aki a gyötrő gondolatok matrác-sírában minden problémát, minden kétséget halálosan komolyan vett; egy prófétás ihletettségű Heine – maróan elmés, de fenségesen komoly és türelmetlen is. Csoda-e, ha az össze nem egyeztethető ellentétek ez örök forrponyján végül maga is elégett...

Nincs-e igaza Spenglernek, amikor Nietzschet – *horribile dictum* – szocialistának nevezi?

Végső szintézis nélkül, amit csak egy magasabb kollektív tapasztalás adhat e páratlan életnek, Nietzsche torzó maradt, egy grandiózus de végig nem harcolt lázadás minden ellen, ami a jelen elavult igazság- és erkölcs-készletében eszetlenség és gyötrelem, *Unsinn und Plage*... Egy hadvezér, aki a döntő csatát elvesztette.